

Langsua nasjonalpark

Årsrapport 2022

Kolofon

Utførende institusjon

Langsua nasjonalparkstyre

Kontaktperson

Morten Liebe og Ulf Ullring

Publikasjonsnummer

01/2023

År

2023

Sidetall

24

Opplag

[Tekst]

Utgiver

Langsua nasjonalparkstyre

Forfatter(e)

Liebe, Morten. Ullring, Ulf.

Tittel – norsk og engelsk

Langsua nasjonalpark – årsrapport 2022 Langsua National Park – annual report 2022

Sammendrag

Årsrapporten gir en oversikt over aktivitetene i 2022 både i nasjonalparken og i de ni andre verneområdene som Langsua nasjonalparkstyre forvalter. Rapporten peker på effekten av gjennomførte tiltak ut fra verneformålet med referanse til forvaltningsplanen. Her er det også gjort en gjennomgang av omfanget av saker og aktiviteten i nasjonalparkstyret. Statens naturoppsyn sin årsrapport er vedlagt.

Forsidefoto/Andre fotos

Ballblom. Foto: Morten Liebe

Innhold

1	Innledning.....	4
2	Utførte tiltak og aktiviteter.....	7
3	Nasjonalparkstyret.....	19
4	Verneområdene - en oversikt.....	22

Vedlegg:
Årsrapport fra Statens naturoppsyn 2022

1 Innledning

Aktivitetsrapporten har til hensikt å vise effekten av gjennomførte tiltak ut fra verneformålene og forvaltningsplanens retningslinjer samt beskrive det faktiske som er utført. Vedtatt forvaltningsplan (2020) inneholdende hovedstrategiene er gjengitt rett nedenfor som grunnlag for overordnet vurdering av effekten.

Fjellvåken lander. Foto: Thor Østbye

Forvaltningsplanen for Langsua (vedtatt juni 2020) – hovedstrategier

Forvaltningsplanen for verneområdene i Langsua ble vedtatt av Miljødirektoratet i juni 2020. Hovedstrategiene (1-3 nedenfor) summerer opp bevaringsmål for landskap og biologisk mangfold, forvaltningsmål for kulturminner og kulturmiljø, og for besøksstrategien. Til sammen danner de en visjon for forvaltningen av verneområdene for 2019 – 2029, se også kartet nedenfor.

Hovedstrategi 1: Landskap og biologisk mangfold

Mangfoldig villmark og levende kulturlandskap

- Helhetlig bærekraftig forvaltning av arter, økosystemer og nøkkelhabitater, med vekt på: Gammel barskog, våtmark, kulturlandskap og viktige habitater for utvalgte sårbare arter.
- Helhetlig bærekraftig forvaltning av landskap av særlig verdifull opplevelsesverdi, med vekt på: Områder med store villmarkskvaliteter, områder som særlig forteller om landskapets tilblivelse, opplevelsesrike kulturpregete landskap og landskap med stor verdi for friluftsliv
- Formidling av naturkunnskap, verneverdier, sårbarhet og ansvar. Et samarbeid med Randsfjordmuseet/Kittilbu utmarksmuseum står sentralt i strategien.

Hovedstrategi 2: Kulturminner og kulturmiljø

Kulturminner og rike kulturmiljø med stor tidsdybde.

- Ta vare på verdifulle kulturlandskap, kulturminner og kulturmiljø i et helhetlig og langsiktig perspektiv, som bruksressurs og som grunnlag for kunnskap, opplevelse og verdiskaping.
- Ha god oversikt over kulturminner innenfor verneområdene. En detaljert oversikt over kulturminnene skal utarbeides som grunnlag for forvaltningen.
- Fredete og fredningsverdige kulturminner bør være sikret og ha ordinært vedlikeholds nivå, i tråd med St. meld, nr. 16 Leve med kulturminner. Spesielt viktig er automatisk fredete kulturminner, eldre ferdselsveier og råk, samt seter-/stølsmiljøene med verneverdig bygningsmasse og andre kulturminner.
- Bevare og synliggjøre kulturminner og kulturmiljø som et nasjonalt verdifullt referanseområde for utmarksbruk mange tusen år tilbake, og legge til rette for forskning som gir økt kunnskap om de lange kulturhistoriske linjene som har formet det landskapet vi ser i dag.
- Formidle immateriell kulturarv som kunnskap, historie og tradisjonsstoff om området og stimulere til at slikt blir samlet og tatt vare på, i samarbeid med Kittilbu utmarksmuseum.

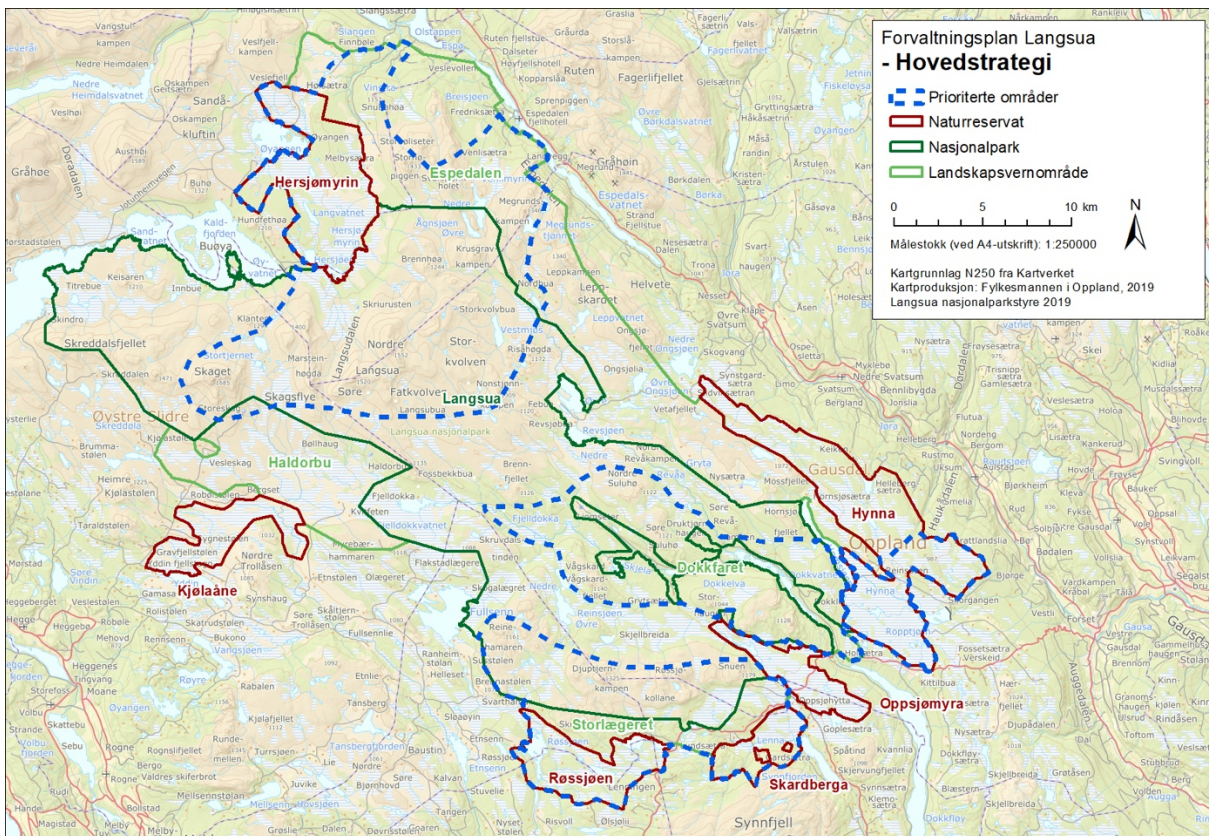
Hovedstrategi 3: Besøk og tilrettelegging

Nydelig villmarkspreg i et stort sentralt område, med fine opplevelsesmuligheter i ytterkantene.

- Et stort sentralt villmarkspregede naturområde som gir store naturopplevelser ved ferdsel til fots og ved annet enkelt friluftsliv over en til flere dager. Ferdselen styres til et godt utbygd sti- og skiløypenettet der det ikke er behov for vesentlige endringer.
- Utvalgte delområder i ytterkantene av verneområdene sammen med randsonene, gir flotte opplevelser av Langsuas godt bevarte natur og kultur ved korte stopp til flere dagers turer via godt tilrettelagte aktiviteter og arrangementer. Det settes fokus på tilrettelegging for opplevelse innenfor et spesielt tema – «signaturproduktet». Denne aktive bruken er tilpasset de fastsatte bevaringsmålene i disse områdene.
- Friluftstilbudet skal være variert, og kvaliteten på tilretteleggings- og formidlingstiltakene skal være høy med fokus på gode opplevelser.

- Det legges til rette for aktiviteter og andre tiltak som kan øke verdiskapningen i reiselivet innenfor rammen av verneforskriftene.
- Langsuaas arealer skal forvaltes aktivt, kunnskapsbasert og differensiert på en måte som sikrer verneformålene. Dette baseres på en løpende overvåking av verneverdiene.
- Bruken overvåkes og justeres om nødvendig i forhold til beskyttelser av verneverdiene. Overvåkingen må være slik at den gir respons på endringer i besøk over relativt kort tid.

I noen delområder er det et stort sammenfall mellom hovedstrategiene. Dette har resultert i prioriterte områder for planperioden.

Kilde: Forvaltningsplan Langsua

Figur: Prioriterte geografiske områder (blå strek) i planperioden, hvor det er stort sammenfall mellom bevaringsmål for landskap og biologisk mangfold, forvaltningsmål for kulturminner og kulturmiljø, og besøksstrategiens prioriteringer.

2 Utførte tiltak og aktiviteter

Ferdast – Digitalisert kjørebok og rapportering for ferdsel i utmark

Kjørespor etter uttransport av elg. Foto: Morten Liebe

Utførte tiltak

Ferdast-appen er driftet også vinteren '21/22 med midler fra tildelingen i 2021. Stadig flere i landet benytter seg av den. Appen er nå i bruk i flere verneområder og blant private foretak. Tildelingen til drift var i 2022 på kr. 200.000 for sesongen'22/23. Det har så langt ikke lyktes å få noen til å ta ansvaret for en permanent nasjonal satsing på Ferdast. Se mer info på www.ferdast.no .

Høsten 2017 ble det satt i gang et prosjekt for å utarbeide en mobilapp (Ferdast) for å registrere motorferdsel i utmark i verneområder. Dette er et samarbeid mellom Langsua nasjonalparkstyre, Dovrefjell-Sundalsfjella nasjonalparkstyre og firmaene Fant AS og Abaris. Registrert ferdsel lastes inn en database. Appen er gratis og lastes ned på standard måte på mobil. Se www.ferdast.no

Effekt ut fra verneformål

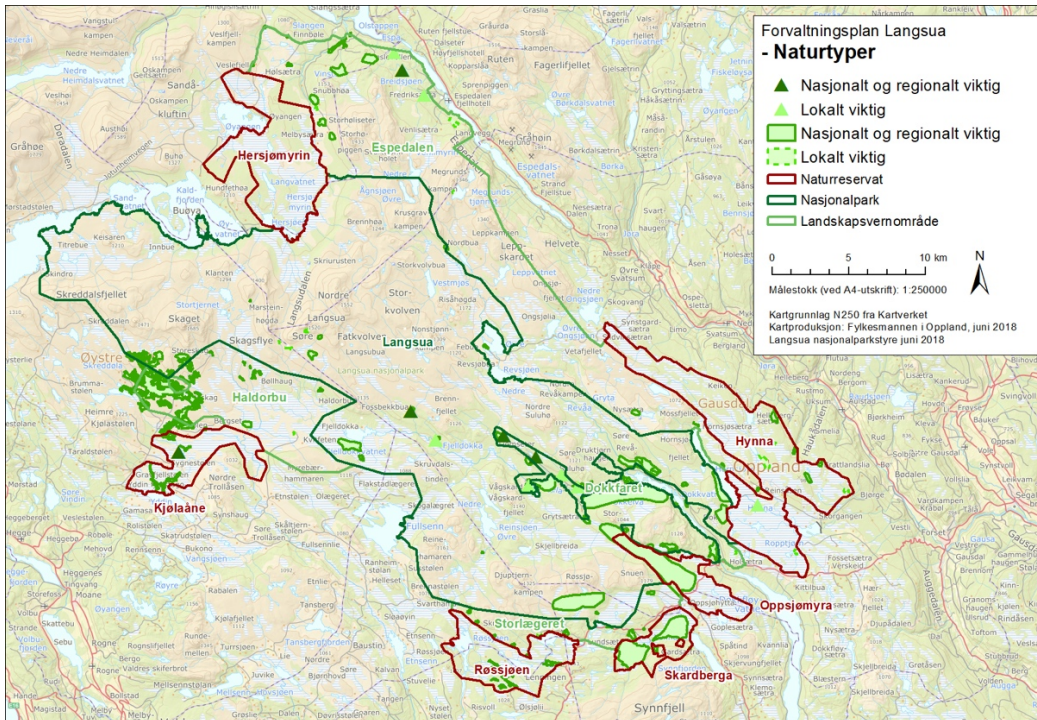
Totalt sett heves kvaliteten på forvaltningen og samtidig effektiviseres tidsbruken, både i forvaltningen og for søker/bruker. Appen bidrar til bedre forvaltning av sårbare områder mm., og gir forvaltningen en vesentlig bedre oversikt over omfanget av motorferdselen og hvor ferdselen går.

Appen brukes også til registrering av annen type søknadspliktig ferdsel enn motorferdsel i verneområdene, eksempelvis guidete turer og hundetrening.

Aktuell oppfølging og utfordringer

- Fra prosjekt til regulær drift dvs. implementering og drift på landsbasis.
- Utrede mulighetene sammen med flere parter for en kommersiell løsning.
- Utvikling av moduler i appen

Lokal GIS – fangst og systematisering av kunnskap digitalt

Utførte tiltak Vi har etablert nye temakartlag og supplert data i eksisterende lag. I tillegg er menyen strukturert slik at det blir lettere å finne ønsket kunnskap.

I forbindelse med utarbeiding av forvaltningsplanen ble det sammen med Statsforvalteren i Innlandet i perioden 2017 – 2019 utført datafangst for data som er ikke ligger i nasjonale og regionale baser. Dataene er tilrettelagt for daglig bruk via systemet ArcGis. Hensikten er dermed å legge grunnlaget for bedre forvaltning, bred kunnskapsheving, bedre planlegging og effektiv saksbehandling. Dataene danner også grunnlaget for temakartene i forvaltningsplanen og for bruk i informasjonssammenheng.

Effekt ut fra verneformål

Lokal kunnskap tas vare på. Kunnskapen struktureres og lagres slik at forvaltningen blir kvalitetsmessig bedre og mer effektiv. Analysearbeid i konkrete saker blir lettere.

Aktuell oppfølging og utfordringer

Årlig videre arbeide med strukturering og supplering av data inn i basen.

Verksodden - Etablering av nytt start- og informasjonspunkt i Sør-Fron

Infotavler i cortenstål leveres på Verksodden. Foto: Morten Liebe

Utførte tiltak

Cortenståltavler innkjøpt, se bildet. Info-tavler utviklet og trykket opp. Midler til fase 2, siste etableringsfase, kom først på plass seinhøstes. Ferdigstillingen ble dermed forskjøvet til 2023 med åpning i juni. Det er avholdt et info- og idemøte for få til tilknyttede prosjekter. Totalkost i 2022 490000,- inkl. midler til fase 2 for 2023.

Nasjonalparkstyret startet prosjektet i 2019. Forprosjektet ble gjennomført annet halvår ved et samarbeid mellom Langsua nasjonalparkstyre, Sør-Fron kommune og Innlandet fylkeskommune med Nordplan as som konsulent. Prosjektet er nå slutfiansiert.

Effekt ut fra verneformål

Vi håper at punktet blir mye brukt i framtida som start- og infopunkt. Det forventes en enda bedre kanalisering av ferdsel for å ivareta sårbare områder. Opplevelsen knyttet til Espedalen landskapsvernområde og Langsua nasjonalpark forventes å øke.

Samtidig vil verdiskapning kunne øke som følge av punktet blir en attraksjon like ved flere reiselivsbedrifter, og at det samtidig er mange andre aktivitetsmuligheter i dette området.

Aktuell oppfølging og utfordringer

Ferdigstilling juni 2023 med åpningsfest. Arbeide med prosjekter som kan øke opplevelsen og lokal verdiskapning.

Skjøtsel av kulturmark nødvendig - Verneverdier skal bevares

Skjøtselsbeiting for å sikre verneverdier. Foto: Thor Østbye

Utførte tiltak

I 2022 er følgende tiltak gjennomført:

- Skjøtselsbeiting med hest på Storhøliseter og Svartjernholet i Espedalen LVO utført etter avtale av Oppland hesteeierforening. Tre seterkvever på Storhøliseter ble avbeite først og sist i beitesesongen. Innimellom dette beitet hestefølget som tidligere på Svartjernholet.
- Skjøtselsbeiting i Tronhushavna i Storlægeret LVO utført etter avtale av Akershus Dølahestlag. På grunn av vannmangel ble det lite beiting på Hundslægeret i 2022.
- Skjøtselsbeiting med geit på Ånstadsetra i Dokkfaret LVO utført av Marte Tidemand-Johanessen / Trond Ørslie.
- Skjøtselsbeiting med geit på Liomseter i Dokkfaret landskapsvernområde utført av bedriften Ryddegeita.
- Skjøtselsbeiting med geit på Fjelldokkbue i Haldorbu LVO i regi av Anne Frugård.
- Hogst av bjørk i Dokkfaret LVO utført av Gausdal fjellstyre.
- Krattrydding på Haldorbu i Haldorbu LVO utført av Øystre Slidre fjellstyre

Totalkostnaden i 2022 ble på kr. 172.000,-

Etter opprettingen av Langsua nasjonalpark ble det utarbeidet skjøtselsnotater for et tjuetalls steder med skjøtselsavhengig kulturmark i verneområdene, med beskrivelse av verneverdier og aktuelle skjøtselstiltak. Skjøtselsnotatene danner først og fremst grunnlaget for å utarbeide bevaringsmål for arter og naturtyper, og skjøtelsplaner for prioriterte lokaliteter. Bevaringsmålene framgår av vedtatt forvaltningsplan. Vi startet opp skjøtsel med utgangspunkt i disse notatene allerede fra 2012.

Effekt ut fra verneformål

Skjøtselen prioriteres i såkalte A-lokaliteter, men også noen B-lokaliteter, dvs. områder med høye verneverdier basert på kartlegging av vegetasjon. Skjøtselen bidrar til å bevare verdier som er en viktig del av verneformålet i verneområdene.

Samtidig holdes landskapet åpent og ivaretar viktige landskapskvaliteter. Det er imidlertid behov for ytterligere ressurser for å kunne utvide skjøtselen til nye verdifulle områder. De lokalitetene som nå skjøttes er å regne som frimerker i den store sammenhengen, siden det i Langsua er mange områder med biologisk rik kulturmark med behov for skjøtsel.

Aktuell oppfølging og utfordringer

Totalt sett er det betydelig med verneverdier på kulturmarka i verneområdene, mye mer enn det vi kan gi en god skjøtsel idag. Selv om det fortsatt er mye beitedyr i verneområdene, så er det en mismatch mellom bruken og arealer som trenger skjøtsel av hensyn til det biologiske mangfoldet.

Skjøtsel må foregå årvisst på de fleste lokalitetene for å hindre gjengroing og holde naturtypene i hevd. Det er derfor ønskelig med minst en fordobling av midler til skjøtsel i årene som kommer.

Skiltplan - Revisjon av info-tavler ihht. merkevara

Nye infotavler på plass i Dokkfaret. Foto: Morten Liebe

Utførte tiltak

Det er produsert tretavler i samsvar med merkevara for flere lokaliteter i Dokkfaret LVO og en for Bjødnhølen rett utenfor nasjonalparken i Øystre Slidre. Dette har vært et samarbeid med de to fjellstyrene. Infoplakater er utviklet og trykket, noen er montert i 2022, resten settes opp i 2023. Alle tavlene i Langsua er vurdert (40 stk.), og det er laget en skiltplan dvs. en plan for fornying og også fjerning av enkelte tavler. Sistnevnte står på lite egne steder i forhold til besøk. Forbrukte midler 192000,-.

40 tavler ble satt opp rett etter vernet i 2011. En del av disse er slitne. Merkevara kom i 2015 og ingen av tavlene har vært fornyet etter den tid. Besøksstrategien kom i 2017 og den legger en del føringer for besøk til områdene.

Effekt ut fra verneformål

Tavlene er ett element i å oppfylle forvaltningsplan og besøksstrategi. På den måten ivaretas verneverdiene, og opplevelsen styrkes. Forhåpentligvis øker interessen for bevaring av sårbar natur.

Noen tavler har vært dominerende i landskapet. De vil enten bli fjernet eller kommer i mindre format.

Aktuell oppfølging

Oppfølging av skiltplanen med de nødvendige utskiftningene vil gå over 2- 3 år framover pga begrenset ressurstilgang.

Start- og infopunkt på Lenningen - i Etnedal

Utsikt fra Lenningen inn mot Røssjøen naturreservat og Langsua nasjonalpark.
Foto: Morten Liebe

Utførte tiltak

Reguleringsplanendring er startet opp i regi av Etnedal kommune. Vi har samarbeidet med kommunen om dette basert på vårt planinnspill fra 2020. Avtale med Nordplan om detaljplanlegging er inngått. Planendringen er en forutsetning for videre etablering. Forbruk midler kr. 95000,-.

Etablering av start- og infopunkt på Lenningen er prioritert i vår besøksstrategi for verneområdene. Lenningen er et viktig utgangspunkt for turer både sommer og vinter. Fylkesvei 2442 passerer rett forbi punktet, og veien er brøytet hit vestfra.

Effekt ut fra verneformål

Start- og infopunktet skal oppfylle forvaltningsplan og besøksstrategi. På den måten ivaretas verneverdiene, og opplevelsen styrkes. Forhåpentligvis øker interessen for bevaring av sårbar natur og for friluftsliv.

Punktet skal også bidra til lokal verdiskapning.

Aktuell oppfølging

Detaljplanlegging med utarbeiding anbudsgrunnlag utføres etter at reguleringsplanen er vedtatt. Saken legges så ut på anbud. Fysisk etableringsfase 1 (av 2) gjennomføres i løpet av høsten 2023. Fase 2 blir gjort i 2024.

Klopplegging til Røssjøkollene - i Nordre Land

Klopplegging opp mot Røssjøkollene for å reparere myra.
Foto: Andrea Vestvik.

Utførte tiltak

Det er gjennomført supplerende klopplegging i og ved våte partier langs den mye brukte ruta opp til Røssjøkollene fra fylkesvei 2442. Dette har vært et samarbeid med Torpa fjellstyre og SNO. Bildet viser en lokalitet der tidligere ferdsel gikk midt over myra til høyre for personen. Stien var tidligere bred med åpen myrmasse i bunnen. Nå etter 3 - 4 år har vegetasjonen kommet tilbake.

Røssjøkollene i Langsua nasjonalpark er et populært turmål. Stedvis er det myr og ellers vått langs ruta. Skader på jordsmonn og vegetasjon oppstod. I flere runder har vi klopplagt de mest utsatte stedene.

Effekt ut fra verneformål

Sårbar jordsmonn og vegetasjon i nasjonalparken restaureres. Tiltaket forebygger evt. nye skader som følge av økt ferdsel. Opplevelsen langs ruta forbedres også.

Aktuell oppfølging

Overvåking og evaluering av tiltakene.

Myrhauk – registrering hekkeområder og framtidig overvåking

Utsikt fra Jotunheimvegen retning nasjonalparken. Foto: Morten Liebe

Utførte tiltak

Det er sammen med Statsforvalteren i Innlandet utført en kartlegging av hekkeområder for myrhauk med et tilhørende overvåkingsprogram som skal brukes i årene framover. Rapporten kommer i første halvår 2023. Forbruk midler i 2022 kr. 30000,-. Kistefoss skogtjenester as er brukt som konsulent.

En del av verneområdene i Langsua er viktige hekkeområder for denne truede arten ihht. Rødlista. Langsua har et ansvar for å ivareta hekkeområdene. I vedtatt forvaltningsplan er det laget bevaringsmål for arten.

Effekt ut fra verneformål

Målet med kartleggingen og overvåkingen er å sikre langsiktig overlevelse for den truede arten myrhauk.

Aktuell oppfølging

Systematisk overvåking av hekkeområdene i Langsua ved et samarbeid med Statens naturoppsyn. Det er behov for å styrke feltkunnskapen både blant forvalterne og Statens naturoppsyn. Gjennomføre evt. andre forvaltningstiltak om nødvendig.

Kartlegging av biologisk mangfold - i Espedalen landskapsvernområde - Driftsplan skog på gang

Skogbilde fra Espedalen landskapsvernområde. Foto: Morten Liebe

Utførte tiltak

Det er utført en helhetlig biologisk kartlegging i Espedalen landskapsvernområde. Rapporten vedr. det som gjelder driftsplan skog kom i 2022, og det er i den forbindelse gjennomført et planmøte med grunneiere, rettighetshavere og andre aktører. Opplegg og framdrift for en driftsplan ble drøftet. Kostnad i 2022 kr. 47000,-.

Hensikten med kartleggingen var både å få mer biologisk kunnskap om området til nytte i den daglige forvaltningen, og samtidig bruke kunnskapen i en kommende driftsplan for skogbruk som verneforskriften åpner for.

Effekt ut fra verneformål

Kunnskapen vil gi en bedre forvaltning av landskapsvernområdet.

Ivareta verdifulle naturkvaliteter i en kommende driftsplan for skog. Samtidig samordne denne kunnskapen med de områdene som er allerede er unntatt hogst i erstatningsoppjøret for verneområdet samt med Miljødirektoratets eiendom.

Aktuell oppfølging og utfordringer

Rapport for hele landskapsvernområdet kommer i 2023. Kunnskapen skal implementeres i vår forvaltning og samtidig legges inn i vår GIS-base.

Aktørene samarbeider videre om en driftsplan for skog i den nordre delen basert på framkommet kunnskapsgrunnlag.

Framtidig besøkssenter - ved Kittilbu utmarksmuseum i Gausdal

Aktivitet ved Kittilbu utmarksmuseum. Foto: Morten Liebe

Utførte tiltak

Randsfjordmuseet arbeider med enhetlig utviklingsplan for virksomheten. Det er så langt ikke tatt stilling videre organisering, utvikling og drift for Kittilbu.

Kittilbu Utmarksmuseum er en del av forvaltningsknutepunktet for Langsua, sammen med sekretariatslokalene i Gausdal kommunehus på Segalstad bru fastsatt av daværende Miljøverndepartementet i 2012. Kittilbu Utmarksmuseum skal basert på vedtatt forvaltningsplan, i framtida fungere som et besøkssenter for verneområdene i Langsua, samtidig som stedet skal formidle natur- og kulturhistorien i dette fjellområdet.

Randsfjordmuseet as startet i 2020 opp et forprosjekt for å lage en ny finansieringsplan og mulighetsstudie med Norsk turistutvikling som konsulent. Nasjonalparkstyret har yttet kr. 50000,- til dette prosjektarbeidet i 2020.

Effekt ut fra verneformål

En utvikling av Kittilbu utmarksmuseum blir en styrking av knutepunkt Langsua spesielt mht. til det utadrettede arbeidet. Tiltaket er nedfelt i vedtatt forvaltningsplan, spesielt besøksstrategien.

Aktuell oppfølging og utfordringer

Etablere et bærekraftig økonomisk fundament med en ny organisering og med supplerende aktører. Innarbeid Kittilbu som et NAV for Langsua – kommunene for denne typen aktiviteter ved at tiltak foregår i alle kommunene.

Det er aktuelt å delta med et tilsvarende omfang, også i andre kommuner.

Langsua for barnefamilier – et samarbeide mellom flere aktører

Napper det? Foto: Morten Liebe

Utførte tiltak

Det er etablert et samarbeid mellom Lillehammerregionen vekst, Visit Lillehammer, Gausdal kommunen (nasjonalparkkommune), Langsua nasjonalparkstyre og Gausdal fjellstyre. Dokkfaret landskapsvernområde med omkringliggende områder er befart av aktørene. I regi av Visit Lillehammer er det laget en markedsføringsfilm som fokuserer både på opplevelsene i Hunderfossen familiepark og Langsua nasjonalpark. Det er ytet et tilskudd på kr. 250000,- fra ordningen Naturarven som verdiskaper. Tiltaksplan for 2023 er utarbeidet.

Effekt ut fra verneformål

Det skal bygges opp et godt kvalitativt opplevelsestilbud for barnefamilier innenfor rammen av verneformålene og forvaltningsplanen. Opplevelsestilbudet skal bidra til lokal verdiskapning og skape ny aktivitet. Oppstart i nasjonalparkkommunen Gausdal. Sårbare områder skal ivaretas, og slitasje av jordsmonn og vegetasjon skal ikke forekomme.

Aktuell oppfølging og utfordringer

Videre tett samarbeide mellom aktørene. Samarbeid om aktiviteter, arrangementer, formidling, kompetanseheving og markedsføring. Vi må regne med at arbeidet er langsiktig for å gi ønskede resultater.

3 Nasjonalparkstyret

Nytt nasjonalparkstyre ble oppnemnt i samband med kommunevalget i 2019:

Rolle:	Styremedlem:	Representerer:
Styreleder	Håvard Halvorsen	Nord-Aurdal kommune
Nestleder	Ole T. Muriteigen	Sør-Fron kommune
Styremedlem	Anette Musdalslien	Gausdal kommune
Styremedlem	Arnfinn Beito	Øystre Slidre kommune
Styremedlem	Toril Grønbrekk	Etnedal kommune
Styremedlem	Ola Tore Dokken	Nordre Land kommune
Styremedlem	Heidi Maurstad	Nord-Fron kommune
Styremedlem	Mari Gjestvang	Innlandet fylke

Styret har nedsatt et arbeidsutvalg (AU) på tre medlemmer.

Rolle		Representerer:
Leder	Håvard Halvorsen	Nord-Aurdal kommune
Styremedlem	Anette Musdalslien	Gausdal kommune
Styremedlem:	Ole Tvette Muriteigen	Sør-Fron kommune

3.1 Nasjonalparkstyrets sekretariat - nasjonalparkforvalterne

Nasjonalparkforvalterne er underlagt nasjonalparkstyret, og legger fram innstillinger til vedtak i styret i saker som gjelder forvaltning av verneområdene. De kan også etter delegasjon fra styret treffe vedtak i kurante saker, dvs. spesifiserte ferdsel og motorferdselssaker, samt andre saker som dreier seg om fornying av tidligere gitt dispensasjon, saker med innarbeida praksis og saker med entydige føringer i forvaltningsplanen. Nasjonalparkstyret er forvalternes oppdragsgiver, mens Statsforvalteren er deres formelle arbeidsgiver.

Sekretariatet er lokalisert i kommunehuset i Gausdal på Segalstad Bru, sammen med SNO, Randsfjordmusea og Gausdal Fjellstyre, som et forvaltningsknutepunkt for verneområdene i Langsua. Knutepunktet flyttet inn i nye lokaler i østenden av bygget i mars 2018. Det er nå to nasjonalparkforvaltere for Langsua, Ulf Ullring og Morten Liebe, begge i 100 % stilling. Andrea Vestvik har vikariert i 50% for Ullring.

3.2 Forbruk midler

Tabellen nedenfor viser forbruk av midler (i 1000 kr) til drift av styret, drift av sekretariat (eks. lønnsmidler), forbruk til forvaltningsplaner og tiltak i verneområdene.

Aktivitet	2018	2019	2020	2021	2022	Merknad
Drift styret	236	190	596*	227	267	
Drift sekretariat	161	75	53	62	63	Fom. 2019 har statsforvalteren dekket flere av utgiftene direkte.
Forvaltningsplaner	1005*	929*	37	0	0	Forvaltningsplan vedtatt juni 2020.
Tiltak i verneområder	989	845	590	1224	1100	
Prosjekt Ferdast				350	200	

* Inkl. bevilgninger til prosjekt Ferdast.

3.3 Besøkside Langsua og nettside for nasjonalparkstyret

Besøksside for Langsua ble utviklet i løpet av 2020 ihht. merkevara og med språkene norsk, engelsk og tysk. Den ble lansert tidlig i 2021 under domenet www.langsua.no. Web-side for nasjonalparkstyret ligger på <http://www.nasjonalparkstyre.no/Langsua/>.

3.4 Enkeltsaksbehandling

Antallet styremøter og totalt antall saker behandlet etter verneforskriftene (sum i styret og delegerte) er vist i tabellen nedenfor. I tillegg er det behandlet saker knyttet til økonomi, planlegging og arealplaner på høring mm.

År	Antall styremøter	Saker - verneforskrift	Totalt antall saker
2018	6	68	
2019	5	66	
2020	9	62	
2021	6	57	81
2022	5	55	79

Alle vedtak blir lagt ut på www.miljovedtak.no. Regulære og gjentakende motorferdsel blir nå normalt gitt som 4 – årlige tillatelser etter at forvaltningsplanen ble vedtatt. Sânt sett vil antallet saker behandlet i forhold til verneforskriftene i årene framover sannsynligvis ligge noe lavere enn i de foregående årene.

3.5 Administrativt kontaktutvalg

For å sikre at forvaltning av verneområda er godt integrert i den kommunale forvaltninga, er det etablert et administrativt kontaktutvalg med representanter fra administrativt nivå i de sju kommunene. Utvalget har ikke hatt møte i 2022.

3.6 Faglig rådgivende utvalg

Fagleg rådgivende utvalg (FRU) skal sikre involvering av ulike interesser i verneområdet: Grunneiere, næringsinteresser og miljøorganisasjoner. Det rådgivende utvalget skal ikke behandle enkeltsaker, men uttale seg om overordna strategier og særlige forhold. Utvalget har ikke hatt møte i 2022.

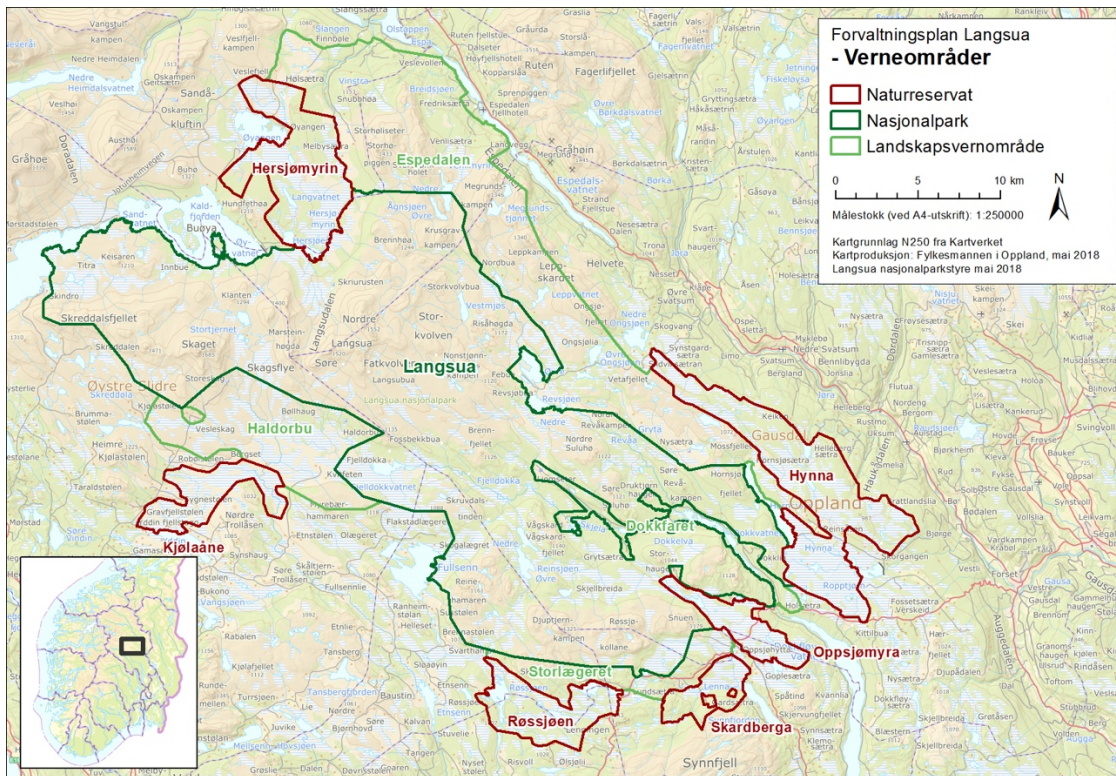
3.7 Ansvarsfordelingen mellom Nasjonalparkstyret og Statens naturoppsyn

Nasjonalparkstyret forvalter som forvaltningsmyndighet verneforskriftene og fatter enkeltvedtak. Styret har ansvar for forvaltningsplan med besøksstrategi og andre planar, informasjon/skilting, skjøtseltiltak, tilrettelegging, registrering og overvaking.

Statens naturoppsyn (SNO) utfører kontroll og tilsyn i verneområda og etter bestemte særlover, og setter i verk de tiltaka som nasjonalparkstyret ønsker utført (bestillingsdialog), bla. informasjon/skilting, skjøtseltiltak, tilrettelegging, registrering og overvaking. SNO kjøper tjenester fra fjellstyra og andre.

Det er jevnlig kontakt mellom forvalter og SNO-oppsynet. Tillatelser og vedtak gjort av forvaltningsmyndigheten er fulgt opp med kontroll i felt. Generelt er det avdekket svært få brudd på vernereglene. Oppsynsaktiviteten er prioritert i områder med mye ferdsel, spesielt gjelde det vinterstid. Vi viser til SNO-s årsrapport for 2021, vedlagt.

4 Verneområdene – en kort oversikt

Langsua nasjonalpark ble oppretta i 11.03.2011 som en erstatning for tidligere Ormtjernkampen nasjonalpark. Nasjonalparken er på 537 km². I tillegg ble det oppretta 4 landskapsvernområde og 6 naturreservat rundt Langsua nasjonalpark. Totalt strekker verneområda seg over 7 kommunar og dekker et område på omlag 1000 km².

Langsua nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for alle verneområda med unntak av Hynna naturreservat, som Statsforvalteren i Innlandet er forvaltningsmyndighet for (RAMSAR-område med internasjonal status). Felles forvaltningsplan for alle verneområdene i Langsua ble vedtatt av Miljødirektoratet i juni 2020.

I nord dominerer fjellmassiva Skaget-Skredalsfjella og Langsua. Lenger sør og aust finnes et mer rolig, bølgende landskap med enkelte fjellformasjoner og store vann. Det finnes flere spor etter istida i form av skuringsstriper, morener og andre typer løsmasseavsetninger. Nedbørsfeltet til to varig verna vassdrag, Etna og Gausa som ligger delvis innenfor området.

Det er knyttet store naturverdier til myr og våtmark, gammel fjellbarskog, rik fjellbjørkeskog og rasmark. Myrområdene er viktige både i utstrekning og verdi. Det er registrert mange arter fra den norske rødlista med fast tilhold i områdene (sopp og lav 12 arter, karplanter 7 arter, fuglar 16 arter, pattedyr 2 arter), der mange er kulturbetinga og avhengig av beite eller slått. De store rovpattedyra forekommer mest som streifdyr i området, og da oftast jerv. Et svært viktig vinterbeiteområde for elg finst sentralt i verneområda. Området inneholder også kulturmiljø- og kulturminneverdier knytt til jakt og fangst av rein og elg, til jernframstilling, fiske, ferdsel, støls-/seterdrift, feplassar og annen beitebruk, mm.

Se for øvrig www.langsua.no og <https://www.nasjonalparkstyre.no/Langsua>.

Norges nasjonalparker

De elleve verneområdene i Langsua utgjør totalt 1000 km² hvorav Langsua nasjonalpark er på 537 km². Ti av verneområdene forvaltes av Langsua nasjonalparkstyre, mens Hynna naturreservat (Ramsarområde) forvaltes av Statsforvalteren i Innlandet. Verneområdene ligger i sju kommuner mellom Gudbrandsdalen og Valdres.

Besøksside: www.langsua.no

Nasjonalparkstyret sitt arbeid: <https://www.nasjonalparkstyre.no/Langsua>

Kontaktinformasjon Norges nasjonalparker

Telefon: 03400/73 58 05 00 | Faks: 73 58 05 01
E-post: post@miljodir.no
Nett: www.miljodirektoratet.no
Post: Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim
Besøksadresse: Brattørkaia 15, 7010, Trondheim